

Προοπτικές της Ελληνικής οικονομίας το 2018

Μιράντα Ξαφά Senior Scholar, Centre for International Governance Innovation (CIGI) & μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της ΔΡΑΣΗΣ

03/01/2018, Huffingtonpost.gr

FRANCOIS LENOIR / REUTERS

Το 2018 είναι η χρονιά που η Ελλάδα αναμένεται να βγει από τα μνημόνια, ύστερα από οκτώ χρόνια επίπονων προσπαθειών. Όλα δείχνουν ότι τα πράγματα θα εξελιχθούν ομαλά εφόσον όλες οι πλευρές επιθυμούν να κλείσουν οι δύο αξιολογήσεις που απομένουν. Οι Ευρωπαίοι ανυπομονούν να φύγει η Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή ατζέντα, όπου προτεραιότητα τώρα έχουν άλλα θέματα (Brexit, αρχιτεκτονική ΕΕ, προσφυγικό). Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ επενδύει στο αφήγημα της «καθαρής εξόδου» από τα μνημόνια και της επιστροφής στην ανάπτυξη. **Υπάρχουν όμως σημαντικές εκκρεμότητες που πρέπει να διευθετηθούν, αλλά και**

ρίσκα στην πορεία εξόδου από τα μνημόνια τον Αύγουστο του 2018.

Σε εκκρεμότητα βρίσκονται η ελάφρυνση χρέους, η μορφή που θα πάρει η επιτήρηση των δανειστών στην μεταμνημονιακή εποχή, και η εκτίμηση του ΔΝΤ για τυχόν πρόσθετα μέτρα που απαιτούνται για την επίτευξη του στόχου ύψους 3,5% του ΑΕΠ την περίοδο 2018-22 με μόνιμα μέτρα. Οι Ευρωπαίοι εταίροι δεν μοιάζουν διατεθειμένοι να προσφέρουν σημαντική πρόσθετη ελάφρυνση χρέους, και η όποια ελάφρυνση θα συνοδεύεται από δεσμεύσεις. Ταυτόχρονα τους προβληματίζει το ενδεχόμενο διακοπής της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας και ανατροπής της δημοσιονομικής ισορροπίας μέσω παροχών.

Σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ, η Ελλάδα θα βρίσκεται σε καθεστώς εποπτείας μέχρι να αποπληρώσει τουλάχιστον το 75% των δανείων που έχει λάβει από τους Ευρωπαίους εταίρους. Οι όροι της επιτήρησης μένουν να αποσαφηνιστούν, ενώ ταυτόχρονα το ΔΝΤ θα πρέπει να αποφασίσει αν η περικοπή συντάξεων και αφορολόγητου, που έχουν ψηφιστεί για το 2019 και 2020 αντίστοιχα, θα πρέπει να εφαρμοστούν ταυτόχρονα το 2019 προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ με μόνιμα μέτρα. Το ΔΝΤ έχει ήδη προϊδεάσει ότι αυτό είναι πιθανό να συμβεί, και έχει επί πλέον δηλώσει ότι δεν θα υπάρξει δημοσιονομικός χώρος για αντίμετρα πριν το 2023, όταν προβλέπεται να μειωθεί ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα από 3,5% του ΑΕΠ σε 2%-2,5%.

Ενώ είναι προφανές ότι οι υποχρεώσεις και η εποπτεία θα συνεχιστούν μετά τον Αύγουστο του 2018, η κυβέρνηση επιμένει στο αφήγημα της «καθαρής εξόδου» επικαλούμενη την μείωση του spread των ομολόγων και ισχυριζόμενη ότι «οι αγορές πανηγυρίζουν για την επιστροφή της Ελλάδας», όπως δήλωσε ο κ. Τσακαλώτος. Η έντονη αντίδραση της κυβέρνησης στις επιφυλάξεις που εξέφρασαν τόσο ο κ. Βενιζέλος στη Βουλή όσο και ο κ. Στουρνάρας στην πρόσφατη έκθεση της Τράπεζας

Ελλάδος δείχνουν ότι προτιμά να αποσιωπά τυχόν δυσκολίες. Η κυβέρνηση επέλεξε να τους απαξιώσει αποκαλώντας τους «αποτυχημένους» για να διαφυλάξει το αφήγημα της καθαρής εξόδου και τους πανηγυρισμούς για το τέλος των μνημονίων. Αξίζει όμως να σταθούμε στις δυσκολίες.

Μετά την έξοδο από τα μνημόνια η Ελλάδα θα παύσει να έχει πρόσβαση σε φθινό δανεισμό από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ESM) και θα πρέπει να αναχρηματοδοτεί το χρέος της από τις αγορές. Η Ελλάδα παραμένει η χώρα με την χαμηλότερη πιστοληπτική διαβάθμιση και τα υψηλότερα επιτόκια στην Ευρωζώνη. Σήμερα η Γερμανία δανείζεται με **0,4%** σε βάθος δεκαετίας, η Ισπανία με 1,5%, η Πορτογαλία με 1,8%, η Ιταλία με 1,9%, ενώ η **Ελλάδα με 4,0%**. Με τα σημερινά δεδομένα, αντί να δανειζόμαστε με 1% από τον ESM θα πρέπει να εκδίδουμε ομόλογα με επιτόκιο 4% μετά τον Αύγουστο 2018. **Η κυβέρνηση σκοπεύει να δημιουργήσει ένα «μαξιλάρι» ρευστών διαθεσίμων ύψους περίπου 15δισ ευρώ, με χαμηλότοκα δανεικά από τον ESM, ικανό να καλύψει την αποπληρωμή των δανείων που λήγουν μέχρι το τέλος του 2019. Αν όμως τα ρευστά διαθέσιμα ξοδευτούν, θα βρεθούμε έρμαιοι των συνθηκών που θα επικρατούν στις κεφαλαιαγορές τότε.**